

Брюксел, 29 септември 2021 г.
(OR. en)

12315/21

LIMITE

CT 123
ENFOPOL 335
COSI 175
JAI 1029
COTER 118
COPS 335
COASI 144
CORDROGUE 40
RELEX 805
CFSP/PESC 872

БЕЛЕЖКА

От:	Координатора на ЕС за борбата с тероризма
До:	Комитета на постоянните представители/Съвета
№ предх. док.:	ST 11556/1/21 REV 1
Относно:	Афганистан: План за действие за борба с тероризма

На 31 август 2021 г. Съветът на ЕС („Правосъдие и вътрешни работи“) заяви: „ЕС и неговите държави членки ще направят всичко възможно, за да се гарантира, че положението в Афганистан няма да създаде нови заплахи за сигурността на гражданите на ЕС.“ На 17 септември 2021 г. Съветът на ЕС („Външни работи“) изтъкна, че е необходимо: „Предотвратяване на възможността Афганистан да бъде база, която служи за убежище, финансиране или износ на терористични дейности към други държави. Трябва да се положат всички необходими усилия, за да се гарантира, че талибаните ще прекратят всички преки и непреки връзки с международния тероризъм.“

В настоящия план за действие за борба с тероризма се набелязват области на действие, в които ЕС и неговите държави членки биха могли своевременно да подготвят и мобилизират съществуващите инструменти за предвиждане и справяне с евентуални терористични рискове за вътрешната сигурност на ЕС, произтичащи от завземането на властта от талибаните в Афганистан.

Планът за действие за борба с тероризма беше разработен в координация със службите на Комисията, ЕСВД, председателството и съответните агенции на ЕС в областта на ПВР. Той съдържа 23 препоръки за действие, групирани в четири области: I. Проверки, свързани със сигурността – предотвратяване на проникването; II. Стратегическо разузнаване/прогноза: недопускане Афганистан да се превърне в сигурно убежище за терористични групи; III. Наблюдение и противодействие на пропагандата и мобилизацията; IV. Борба с организираната престъпност като източник на финансиране на тероризма.

От ключово значение във всички тези области ще бъде тясното сътрудничество с международните партньори. Планът за действие за борба с тероризма и неговото изпълнение ще бъдат преразгледани след шест месеца в консултации с работни групи „Тероризъм“ и „Тероризъм“ (Международни аспекти) и на всеки шест месеца след това. Комисията се насърчава да проучи възможността за мобилизиране на съществуващите финансови инструменти в подкрепа на изпълнението на настоящия план за действие.

I. Проверки, свързани със сигурността: предотвратяване на проникването на терористи на територията на ЕС

Важно е да се извършват **своевременни и засилени проверки за сигурност** по външните граници на ЕС, както и в рамките на правораздавателните процедури в областта на убежището, издаването на визи и други имащи отношение процеси. Целта е да се идентифицират ефективно лицата, които представляват или биха могли да представляват риск за вътрешната сигурност на ЕС, и да не се допусне проникването на терористи в ЕС. Информацията трябва да се обменя своевременно и координирано, за да се избегнат евентуални пропуски в обмена на свързана с тероризъм информация или на информация относно дадено лице между съответните компетентни национални органи. Това се отнася по-специално за обмена на информация между правоприлагащите органи и други органи по сигурността и органите в областта на убежището и миграцията. Следва да се вземе предвид цялата имаща отношение информация за дадено лице.

Препоръки за действия:

1. Компетентните органи на държавите членки трябва да оптимизират своите **систематични проверки** на биографичните и биометричните данни на афганистански граждани или предполагаеми граждани на Афганистан или други граждани, идващи от Афганистан или твърдящи, че идват от Афганистан, и пристигащи на външните граници на ЕС¹. Тези проверки трябва да се извършват, като се използват всички съответни бази данни (ШИС, Евродак – проверка и регистрация, системи и бази данни на Европол, ECRIS-TCN², ВИС, базите данни на Интерпол³) **в съответствие с установените правни изисквания за такова търсене**. Следва да се направи справка и по линия на Прюм въз основа на съответната информация в полицейските бази данни на държавите членки. Когато е уместно следва да се използват и PNR данни и предварителните данни за пътниците (API). Важно е също така да се осигури подходящо сътрудничество с НАТО при използването по-специално на базата данни BICES за информация от бойното поле от Афганистан и други зони на военни действия. Когато е възможно от правна гледна точка и на практика горепосочените проверки за сигурност следва да се извършват преди въпросното лице да премине външната граница на държава членка, а именно в държавата на произход или на транзитно преминаване. Такъв следва да бъде случаят и по отношение на законните маршрути към ЕС, в случаи като събиране на членовете на семейството.

¹ Включително тези, които са евакуирани в ЕС

² ECRIS-TCN е във фазата на възлагане на обществени поръчки и се очаква да започне да функционира пълноценно преди края на 2022 г.

³ По-конкретно: Номинални данни; базата данни на Интерпол за откраднати и изгубени документи за пътуване; чуждестранни бойци терористи; автоматизираната система за дактилоскопична идентификация; база данни TDAWN.

2. **Компетентните органи на държавите членки трябва да продължат и да засилят допълнително своевременния обмен на информация** и инвестициите си в необходимите ресурси за откриване, проследяване, наблюдение и залавяне на евентуални терористи. Това важи за всички лица, пристигащи в ЕС⁴ от региона на Афганистан. Работата трябва да се основава на усилията, положени във връзка с чуждестранните бойци терористи, пътуващи до и от Сирия и Ирак. По искане на държавите членки Европол може да съдейства в този процес, като прави справки в своите бази данни и предоставя наличната допълнителна информация. Това ще спомогне и за справяне със заплахата, която представляват чуждестранните бойци терористи, пътуващи от Афганистан⁵.
3. За да се даде възможност за следване на общ подход за засилени проверки за сигурност работна група „Тероризъм“ трябва да разработи в тясно сътрудничество с другите имащи отношение работни групи на Съвета **протокол** за създаване на единна процедура за одобрение от Постоянния комитет за оперативно сътрудничество в областта на вътрешната сигурност (COSI). В рамките на този протокол агенциите на ЕС (Европол, Frontex) следва да подкрепят, в рамките на съответните им мандати и по искане на държавите членки, компетентните национални органи, по-специално чрез разполагане на компетентни експерти и осигуряване на устни преводачи, културни медиатори, устройства и инструменти за улесняване на бързия и пряк достъп до специфичните бази данни на агенциите. Протоколът не засяга принципа, че националната сигурност остава отговорност на всяка държава членка.

⁴ Включително тези, които са евакуирани в ЕС

⁵ Изчисленията на екипа за наблюдение продължават да сочат, че броят на чуждестранните бойци терористи е приблизително между 8000 и 10 000, главно от Централна Азия, Севернокавказкия регион на Руската федерация, Пакистан и Синдзян-уйгурския автономен регион на Китай, наред с други. Въпреки че мнозинството от тях са свързани преди всичко с талибаните, голяма част от тях подкрепят и Ал Кайда. Други са съюзници с ИДИЛ или симпатизират на ИДИЛ.“ Доклад на ООН S/2021/486

4. **Европол, Европейската агенция за гранична и брегова охрана (Frontex) и Европейската служба за подкрепа в областта на убежището (EASO)** трябва да започнат да подготвят логистиката за евентуалното извършване, по искане на държавите членки, например на скрининг, интервюта за събиране на информация⁶ и снемане на пръстови отпечатъци по външните граници на ЕС. Това трябва да се направи в рамките на съответните мандати, за да се гарантира бързото разполагане и изпълнение, особено в случай на голям брой пристигащи лица вследствие на ситуацията в Афганистан. Би могло да се разработят общи показатели за риска, които да се използват при граничния контрол. Би могло да се обмисли възприемането на подход на „горещите точки“ с мултидисциплинарни екипи. Европол, в сътрудничество с другите агенции и по целесъобразност може да започне обучение на гост-служители. Последните би могло да бъдат бързо разполагани на външната граница за проверки за сигурност на втора линия, ако е необходимо. Устните преводачи и културните медиатори на съответните езици (пущу/дари) вече би могло да бъдат определени и да преминат проучване за надеждност. Освен това може да започне подготовка за бързото разгръщане на такива услуги. Набирането на персонал трябва да се осъществява⁷ в съответствие с процедурите и изискванията на мандатите на съответните агенции.
5. С цел по-ефективно да се проверяват лицата, евакуирани от Афганистан, и да се откриват лица, пристигащи от Афганистан по външните граници на ЕС, които могат да представляват заплахата за вътрешната сигурност на ЕС, и с оглед на необходимостта от подобряване на проверките за сигурност и обмена на информация, от решаващо значение е компетентните национални органи и Европол да разполагат с актуална **информация от бойното поле**. Правителството на САЩ и държавите – членки на ЕС, както и Европол и Евроюст, установиха контакти, канали и процедури за обмен на информация от бойното поле, включително от Афганистан. От съществено значение е да се запълнят пропуските в информацията и да се гарантира възможно най-добрата наличност на цялата имаща отношение информация от бойното поле в Афганистан.

⁶ Предоставянето на информация и проверката от страна на Frontex също са от значение, за да се подпомогне събирането на информация от националните органи с цел увеличаване на способностите за реагиране, напр. по отношение на бойци терористи.

⁷ Например от квалифицирани афганистански граждани, преминали проучване за надеждност, които са евакуирани в Европа и вече са работили за ЕС или държавите членки в Афганистан.

Също толкова важно е да се гарантира, че съответните данни се добавят към Шенгенската информационна система (ШИС), следвайки одобрените от COSI процедури⁸⁹. Базите данни трябва да бъдат с достатъчно добро качество и да включват необходимите буквено-цифрови данни¹⁰.

6. Проверките за сигурност на **афганистански граждани, евакуирани от САЩ** в Западните Балкани, също са от значение за сигурността на ЕС. Следва да се потърси яснота от правителството на САЩ относно предвиждания процес на проверка за сигурност преди по-нататъшното пътуване до САЩ за афганистанските граждани, които САЩ са оставили да преминат транзитно през ЕС и Западните Балкани. Това се отнася например за приложимите процедури, срокове и рамки за последващи действия във връзка с отхвърлени искания за входна виза за САЩ. Това на свой ред ще даде възможност за по-добра оценка на потенциалните последици за сигурността за държавите – членки на ЕС. За лицата, които са преминали транзитно през Западните Балкани и на които е отказана входна виза за САЩ, правителството на САЩ следва да бъде поканено да сподели с органите на държавите членки и/или Европол техните лични и биометрични данни, както и основанията за отхвърляне на заявленията им. Тази информация ще съдържа правните основания за регистрирането на тези лица в ШИС, ако са изпълнени съответните условия. Нещо повече съдействието от страна на САЩ е от ключово значение за скрининга на афганистанските граждани, които се намират в базите на САЩ в ЕС, но са поискали убежище в държавите – членки на ЕС.
7. Оценка на това как да се подходи към афганистанските граждани или други граждани с произход от Афганистан, които са пристигнали в ЕС (напр. чрез полети за евакуация) и по отношение на които **има признаци или доказателства, че представляват заплаха за сигурността**. На ситуацията в Афганистан следва да се обърне дължимото внимание. Следва да се проучи възможността за обмен на съответната информация, включително когато е възможно информация от бойното поле, за да се даде възможност за разследване и евентуално наказателно преследване на тези лица.

⁸ Определяне на процес за оценка и евентуално въвеждане на информация от трети държави относно заподозрени чуждестранни бойци терористи в Шенгенската информационна система, док. 13037/20 Този процес ще се прилага и за обработката на информация от трети държави, свързана със заподозрени в тероризъм лица от Афганистан.

⁹ Понастоящем се водят преговори по регламентите за Европол и ШИС.

¹⁰ След като новата ШИС започне да функционира (началото на 2022 г.) ще бъде възможно да се въведат сигнали, съдържащи само дактилоскопични данни.

Евроюст следва да оказва подкрепа на държавите членки във връзка с такива наказателни преследвания. Европейската служба за подкрепа в областта на убежището (EASO) съдейства на администрациите в областта на убежището при идентифицирането кандидати, за които може да е приложима една от клаузите за изключване, чрез обучение и специфични за всяка държава инструменти, включително за Афганистан¹¹. В насоките по държави на EASO относно Афганистан се съдържат и насоки относно прилагането на основанията за изключване по отношение на кандидати от Афганистан (включително например евентуални терористи).

II. Стратегическо разузнаване/прогнозиране: недопускане Афганистан да се превърне в сигурно убежище за терористични групи

Има риск талибаните да продължат да поддържат тесните си връзки с Ал Кайда¹² и да позволят присъствието на Ал Кайда (и други терористични групи) на територията на страната, както и да им дадат възможност да развиват дейността си в Афганистан. Тази ситуация трябва да се следи внимателно и да се оценява редовно. Дори ако известно време Ал Кайда демонстрира неактивност и не предприема външни действия, които биха могли да бъдат пряко отнесени към присъствието ѝ в Афганистан, Ал Кайда все пак ще разполага със сигурно убежище и време да възстанови шаба си, както и с възможност да насочва и вдъхновява сподвижниците си.

Продължаващите дейности в Афганистан на Ислямска държава в Ирак и Леванта — Хорасан (ИДИЛ — Х) също следва да се наблюдават. Без присъствие на място в Афганистан ще бъде изключително трудно да се получи солидна и надеждна разузнавателна информация за дейностите на терористичните групи и техните сподвижници. От основно значение е да се обменя стратегическа информация и да се провеждат редовни консултации с ключови партньори.

¹¹ В информационните доклади на EASO за държавите на произход се предоставя обща обща информация и конкретни данни за участниците в конфликта.

¹² Според ООН (доклад на екипа за надзор към Комитета по санкциите до Съвета за сигурност на ООН от 1 юни 2021 г., док. S/2021/486) от подписването на споразумението през февруари 2020 г. талибаните продължават да поддържат тесните си връзки с Ал Кайда и да позволяват присъствието на Ал Кайда на територията на Афганистан.

Препоръки за действия:

8. Държавите членки трябва да споделят на доброволен принцип, но с ангажираност, стратегически **разузнавателни данни за терористичната заплаха**, произтичаща от събитията в Афганистан, посредством Центъра на ЕС за анализ на информация (INTCEN). INTCEN следва да гарантира активното изготвяне на доклади, с цел да се оценят присъствието и дейностите на терористични групи в Афганистан. Докладите следва да обхващат също финансирането на тези терористични групи и присъствието на чуждестранни бойци терористи. Европол следва да се насърчава да подпомага усилията на националните органи на държавите членки за наблюдение на движението на терористи между ЕС и Афганистан, включително чрез звеното на ЕС за сигнализиране за незаконно съдържание в интернет (EU IRU). Необходимо е да се осигурят процедури и механизми за обединяване на всички заинтересовани страни, за да се гарантира цялостна и координирана реакция на ЕС в реално време. Трябва да се активизира допълнително стратегическият обмен на информация с надеждни партньори от трети държави по въпроса за сигурните убежища за терористични групи в Афганистан и свързаните рискове, в съответствие с достиженията на правото на ЕС в областта на основните права, включително правото на неприкосновеност на личния живот.
9. Европол следва да получи подкрепа с оглед на набирането на необходимия персонал за **звеното на ЕС за сигнализиране за незаконно съдържание в интернет**, който да е преминал проучване за надеждност и да владее пушчу/дари/урду/фарси. Този езиков диапазон представлява специализиран набор от умения, с който Европол понастоящем не разполага. Целта ще бъде да се следят социалните мрежи и други източници, включително информация за евентуални призови за придвижване на терористи към и от Афганистан. За да се улесни набирането на персонал с подобни специализирани умения за агенциите на ЕС в областта на ПВР, би могло да се обмисли създаването на **резерв на равнище ЕС от езикови специалисти, преминали проучване за надеждност** (включително евакуирани бивши служители на делегацията на ЕС в Кабул и други подобни местни служители).

10. ЕС трябва да **засили диалога, да насърчи обмена на стратегическа информация и да гарантира по-голямо взаимодействие** с някои от съседните на Афганистан държави, както и с държавите от региона, със заинтересованите държави от Съвета за сътрудничество в Персийския залив и в световен мащаб – с тези, които имат достъп до информация за Афганистан. Необходимо е оптимално да се използва регионалната политическа платформа за сътрудничество с непосредствените съседи на Афганистан, която ще бъде създадена от ЕСВД вследствие на проведената на 3 септември 2021 г. среща във формат „Гимних“ и която се очаква да включва аспекти на борбата с тероризма. Това включва и стартирането на инициатива „Екип Европа“, чиято цел е да се противодейства на принудителното разселване в региона. Наред с това трябва да се прилагат съществуващите инструменти. Те следва да включват диалозите на ЕС по въпросите на борбата с тероризма с държавите от региона, които да се основават на по-голяма мобилизация на инструментите на ЕС за изграждане на капацитет в областта на борбата с тероризма и мрежата на ЕС от експерти в областта на борбата с тероризма в избрани делегации на ЕС. Следва да се проучи възможността за командироване на допълнителни експерти на ЕС в областта на борбата с тероризма в делегациите на ЕС в региона, ако бюджетните средства го позволяват¹³. Предоставянето на помощ на съседните държави, приемащи бежанци от Афганистан, също ще допринесе за предотвратяване на радикализацията сред пребиваващите в лагерите. Такава помощ може да се предоставя например под формата на образование, както и чрез подкрепа на поминъка и гарантиране на сигурност и добри хуманитарни условия.

¹³ Понастоящем в региона ЕС има открити позиции на експерт в областта на борбата с тероризма в Пакистан и в Киргизстан за Централна Азия.

11. Важен източник на информация може да бъде системата на ООН, както и други **многостранны канали**. ЕС и държавите членки трябва да продължат да подкрепят висококачественото докладване в рамките на ООН относно присъствието и действията на терористични групи в Афганистан. Те следва да предоставят и полезна информация на Службата на ООН за борба с тероризма (UNOCT), Изпълнителната дирекция на ООН за борба с тероризма (UN CTED) и Комитета към Съвета за сигурност на ООН съгласно резолюции 1267 (1999), 1989 (2011) и 2253 (2015) относно ИДИЛ (Даиш), Ал Кайда и свързани с тях физически лица, групи, предприятия и образувания. ЕС следва да се ангажира и на политическо равнище, да търси информация и да се стреми към координация чрез Световната коалиция за борба срещу Даиш и Глобалния форум за борба с тероризма. Освен това ЕС трябва да работи с Г-7 за насърчаване на обмена на информация. Такъв обмен на информация вече се осъществява с цел да се картографира останалото в Афганистан оборудване за сигурност. Ще се проучи и възможността за по-нататъшно сътрудничество с НАТО при пълно зачитане на основния мандат на НАТО.
12. ЕС и неговите държави членки трябва да обмислят и проучат заедно с международните партньори какъв е най-ефективният начин към талибаните да се отправят ясни и неподлежащи на преговори искания за недопускане **осигуряване на сигурно убежище на терористични групи на афганистанска територия** и как могат да се проследят евентуалните ангажименти в този смисъл. Без да се предопределя дебатът относно признаването на талибанското правителство и възобновяването на помощта за развитие, разглеждането на въпроса за сигурните убежища трябва да бъде част от съображенията.

III. Наблюдение и противодействие на пропагандата и мобилизацията

Завземането на властта от талибаните даде стимул на пропагандата, мобилизирайки подкрепа за терористи и ислямистки екстремисти не само в рамките на Афганистан, а и в световен мащаб, включително в Европа. Събитията в Афганистан открояват колко е важно да се противодейства на международното разпространение на екстремистка ислямистка идеология.

13. Центърът на ЕС за анализ на информация и звеното на ЕС за сигнализиране за незаконно съдържание в интернет към Европол трябва да **наблюдават и да предоставят анализ** на завземането на властта от талибаните в Афганистан с оглед на **глобалната картина на терористичната и екстремистката ислямистка пропаганда**, включително въздействието върху изложените на риск от радикализация в Европа. Възможно е талибаните, както и щабвете на Ал Кайда и свързаните с нея организации да провеждат стратегически комуникационни кампании за разработване и разпространение на ислямистки екстремистки послания. Те трябва да бъдат поставени под наблюдение, включително в социалните медии. Това включва наблюдение на политиката на талибаните по отношение на жените и момичетата и незачитането от страна на талибаните на свободата на изразяване, религия и т.н., което може да има отрицателни последици в Европа. Наблюдението следва да обхваща и потенциалните опити на Дайш да използва положението в Афганистан, за да повиши видимостта и привлекателността на ИДИЛ — Хорасан, както и евентуални подтиквачи към насилие десни и леви екстремистки изказвания в отговор на събитията след завземането на властта от талибаните.
14. По отношение на **комуникационните стратегии** е необходимо да се разгледат въздействието и други анализи, подкрепата за разработването на **контрапропаганда** и обменът на най-добри практики, включително чрез Мрежата за осведоменост по въпросите на радикализацията (RAN) и отдела за стратегическа комуникация на ЕСВД. Необходима е също адекватна реакция на дружествата в областта на социалните медии и сътрудничество с тях. Целта е да се гарантира премахването на онлайн¹⁴ терористично съдържание и пораждащи омраза изказвания. Трябва да се осигури непрекъсната политическа подкрепа за държавите членки, за да се подпомогне развитието на капацитета им за стратегическа комуникация и да се повиши осведомеността относно предизвикателствата в областта на комуникацията. Освен това е необходимо да се обмисли възможност за подпомагане на проекти за стратегическа комуникация и на проекти за контрапропаганда в региона. Мрежата за осведоменост по въпросите на радикализацията следва да събира и адаптира съществуващите добри практики в областта на контрапропагандата и по възможност да състави инструментариум за държавите членки. Държавите членки могат да насърчават участието на хора с афганистански произход в усилията за контрапропаганда. Държавите членки следва да работят в тясно сътрудничество с компетентните национални органи за оказването на подкрепа на лицата, податливи на радикализация, включително тези от афганистански произход.

¹⁴ Следва да се ускори подготовката за прилагането на Регламента за предотвратяване на разпространението на терористично съдържание онлайн.

15. От десетилетия населението на Афганистан е изложено на подкрепяно от външни страни разпространение на екстремистка ислямистка идеология. **Разпространението и влиянието на ислямистката екстремистка идеология**, както в региона, така и в световен мащаб, изискват задълбочена оценка на възможностите за противодействие на този проблем и на начините за по-ефективно интегриране на тези усилия във външната политика на ЕС. Трайният ангажимент на ЕС към Саудитска Арабия за ограничаване на ислямистката екстремистка прозелитизация може да спомогне за насочването на тези усилия. В тясна координация с държавите членки биха могли да се инициират подобни диалози със страните, в които се провеждат дейности за насърчаване на екстремистка ислямистка идеология в международен план, които да се провежда непосредствено преди или след редовните диалози по въпросите на борбата с тероризма. Въпросът може да бъде и част от диалога с регионалните организации. Компетентните работни групи на Съвета следва да направят оценка на препоръките за подходи на ЕС в двете последни проучвания на службите на Комисията относно разпространението на фундаменталистки ислям/салафизъм в Сахел и Западна Африка¹⁵. Като въпроси от първостепенно значение трябва да се разглеждат активизирането на докладването от страна на делегациите на ЕС и на експертите в областта на борбата с тероризма, интегрирането по целесъобразност в рамките на програмите за подпомагане на развитието, както и сътрудничеството със съответните мисии по линия на ОПСО в региона. Това трябва да бъде осъществено в съответствие с основните мандати на тези мисии. Необходимо е да се помисли и за допълнителни експертни проучвания. Това от своя страна ще улесни информираното вземане на решения.

IV. Борба с организираната престъпност като източник на финансиране на тероризма

Смята се, че талибаните контролират по-голямата част от производството на опиум и отглеждането на мак в Афганистан. Тази дейност се счита за един от основните им източници на приходи. Наред с това се смята, че талибаните имат участие в производството или трафика на синтетични наркотици. Увеличаването на производството на опиум в Афганистан има пряко въздействие върху наличието на хероин на пазарите на ЕС, като хероинът пристига на тези пазари основно по маршрута през Западните Балкани.

¹⁵ Обсъждането в работна група „Тероризъм“ (COTER) към момента е насрочено за декември 2021 г.

В последно време обаче той пристига и по южния маршрут през Източна и Южна Африка¹⁶. Извличането на ефедрин¹⁷ и производството на метамфетамин в Афганистан нарастват бързо през последните години¹⁸. Появяват се доказателства, че това се използва от талибаните за финансиране на техните дейности¹⁹.

Оръжията²⁰, иззети от талибаните след изтеглянето на американските и съюзническите войски и взети от афганистанските сили за сигурност, представляват сериозна заплаха в средносрочен до дългосрочен план. Причината е, че с тях може да се търгува, за да се генерират приходи, или да се използват за подкрепа на мрежите на организираната престъпност, както и на терористичните групи, действащи в Афганистан и извън него, така че да се предприемат нападения срещу западни цели. Както и в Сирия и Ирак, терористите могат или да унищожават антики с пропагандна цел, или да ги направят обект на трафик за финансови цели. Контрабандата на мигранти/трафикът на хора е потенциален източник за финансиране на тероризма и може да се използва от организирани престъпни групи за улесняване на проникването на терористи в ЕС. За да се предотврати увеличаването на финансирането на терористични групи, свързани с Афганистан и талибаните, следва да се вземат мерки по отношение на всички възможни приходи, свързани с трафика на хора.

Препоръки за действия:

16. **Европол** следва да наблюдава и оценява потенциалното въздействие и развитието на рисковете от престъпления, свързани с положението в Афганистан, върху сигурността на ЕС и да подготвя по-добра актуална разузнавателна информация в наказателната област.

¹⁶ Европейски център за мониторинг на наркотици и наркомании (ЕЦМНН) 2019 г., Доклад за пазарите на наркотици в ЕС за 2019 г., достъпен на адрес: https://www.emcdda.europa.eu/publications/joint-publications/eu-drug-markets-report-2019_en

¹⁷ Афганистан попадна във фокуса на вниманието във връзка с нов метод за извличане на прекурсора на метамфетамина ефедрин, от растението ефедра, отглеждано в планинските райони на страната.

¹⁸ Дори и да изглежда, че досега въздействието върху пазарите на ЕС е било ограничено, талибаните вероятно ще се възползват от тази бизнес възможност.

¹⁹ Нови доказателства за ролята на Афганистан като производител и доставчик на ефедрин и метамфетамин <https://www.emcdda.europa.eu/system/files/publications/13410/emcdda-methamphetamine-in-Afghanistan-report.pdf>

²⁰ Това включва и очилата за нощно виждане.

17. Като част от докладите си относно терористичните заплахи, свързани с Афганистан, Центърът на ЕС за анализ на информация **INTCEN** трябва да продължи да докладва за свързаната с тероризма организирана престъпност и имащите отношение към нея въпроси. Трябва да се обърне внимание на изоставените оръжия, военни и специфични съоръжения, за които има риск да бъдат използвани от терористични групи при нападения, включително в Европа.
18. **Трафик на наркотици:** Европол и Европейският център за мониторинг на наркотици и наркомании (ЕЦМНН) в съответствие със своите мандати и в сътрудничество с други заинтересовани страни, като Службата на ООН по наркотиците и престъпността (СНПООН), други агенции на ЕС, като Frontex, държави от региона и други международни партньори, следва да направят оценка на последиците от събитията в Афганистан върху производството и трафика на наркотици. Следва да се обърне специално внимание на въздействието им върху пазара на наркотици в ЕС. В това отношение е необходимо да се проучат възможните краткосрочни и средносрочни сценарии. В рамките на тази оценка може също да се установи как да се подобри капацитетът за наблюдение, така че да подкрепя и да повишава готовността и възможните ответни мерки²¹ при бъдещи промени и предизвикателства в Афганистан и региона. Оценката следва да се съсредоточи и върху това как да се анализират връзките с престъпните мрежи и начинът по който те способстват за терористичната дейност. В тази оценка следва по-специално да се вземат предвид производството и трафикът на опиати, канабис и метамфетамини, както и трафикът на прекурсори към региона. Важно ще е да се осигурят достатъчно ресурси за Европол, както и да се дадат ясен мандат и достатъчно ресурси, за да може ЕЦМНН да извършва тази дейност, особено с оглед на планираното преразглеждане на мандата на ЕЦМНН.

²¹ Програмата EU-АСТ срещу трафика на наркотици, създадена по линия на Инструмента, допринасящ за стабилността и мира, е посветена на борбата с трафика на хероин в региона и към източното крайбрежие на Африка. Следва да бъде обмислено продължаването на тази програма, която включва местни екипи в Пакистан, Украйна, Грузия и Танзания.

Следва да продължи да се обръща специално внимание на Афганистан и съседните държави в оперативните дейности на ЕМРАСТ²², насочени към производството и трафика на наркотици. Във връзка с това следва да се постави акцент върху текущата подготовка на оперативните планове за действие за 2022 г. Следва да се проучи и възможността за увеличаване на подкрепата на ЕС за укрепване на сигурността по границите в региона, например инициативата за програма за управление на границите в Централна Азия и Афганистан (BOMSA). Необходимо е също така да се мобилизира регионалната програма за интегрирано управление на границите за държавите по пътя на коприната²³.

19. ЕС следва да призове Афганистан да спазва задълженията си по Единната конвенция на ООН по упойващите вещества, по-специално по отношение на отглеждането на опиумен мак, и по Конвенцията на ООН за борба срещу незаконния трафик на упойващи и психотропни вещества²⁴. Без да се предопределя дебатът относно признаването на талибанското правителство и възобновяването на помощта за развитие, ЕС в тясно сътрудничество с всички значими регионални и международни заинтересовани страни, по-специално СНПООН, би могъл да проучи начини за отклоняване на афганистанската икономика от зависимостта ѝ от производството и трафика на наркотици, както чрез стимули (например икономически стимули за земеделските стопани, зависими от отглеждането на мак, и програми за алтернативно развитие), така и чрез по-строги регулаторни рамки (например ефективна постепенна забрана на отглеждането на мак и на трафика на опиати и синтетични наркотици съгласно съответните конвенции на ООН и Всеобщата декларация за правата на човека и конкретни действия за разбиване на незаконни лаборатории и мрежи за трафик на наркотици). Съответните служби на Комисията следва да обмислят предоставянето на подкрепа за мерки за алтернативно развитие, за да се гарантира поминъкът на земеделските стопани. В същото време Комисията трябва да вземе предпазни мерки, за да се избегне злоупотребата със средства.

²² ЕМРАСТ е Европейската мултидисциплинарна платформа за борба с криминални заплахи. ЕМРАСТ се бори с най-значителните заплахи от организираната и тежката международна престъпност, засягащи ЕС. През май 2021 г. ЕС прие 10 приоритета на ЕМРАСТ (напр. трафик на наркотици и огнестрелни оръжия и организирана престъпност срещу собствеността), които да бъдат изпълнени между 2022 г. и 2025 г.

²³ Програмата в размер на 12 млн. евро се изпълнява от Международния център за развитие на миграционната политика (ICMPD).

²⁴ Съответните конвенции на ООН са: Единната конвенция по упойващите вещества от 1961 г., изменена с протокол от 1972 г., Конвенцията за психотропните вещества от 1971 г. и Конвенцията на Организацията на обединените нации за борба срещу незаконния трафик на упойващи и психотропни вещества от 1988 г.

20. Това може евентуално да се направи в сътрудничество със заинтересованите страни на национално и международно равнище, които имат експертен опит в тази област. Може да се проучат възможности за съдействие от НПО и ООН. Необходимо е също така да се подкрепят инициативи, насочени към насърчаване на регионалното сътрудничество за борба с транснационалния трафик на наркотици.
21. **Трафик на огнестрелни оръжия:** Към днешна дата Афганистан не е държава източник на трафик на огнестрелни оръжия. Огнестрелните оръжия са обект на трафик към ЕС главно от Западните Балкани. Потенциалният трафик на огнестрелни оръжия от Афганистан към ЕС вероятно би се осъществявал по маршрута през Югоизточна Европа. Изпълнението на плана за действие на ЕС за периода 2020—2025 г. относно трафика на огнестрелни оръжия е от ключово значение за намаляване на средносрочния риск от трафик на оръжия от Афганистан към ЕС. Причината е, че това включва както ЕС, така и партньорите от Югоизточна Европа (Западните Балкани, Молдова и Украйна). Оперативните действия с участието на Западните Балкани следва да бъдат приоритизирани и засилени чрез съответните оперативни планове за действие на ЕМРАСТ (например относно трафика на огнестрелни оръжия, високорисковите престъпни мрежи) за борба с незаконния трафик на части огнестрелни оръжия. Европол следва да наблюдава онлайн разпространението на огнестрелни оръжия или техни компоненти. В този контекст, за да се увеличи разкриването, следва да се засили сътрудничеството със САЩ и дружествата за бързи колетни пратки. Frontex и CEPOL следва да провеждат повече обучения за граничната и бреговата охрана, правоприлагащите органи и митниците, посветени на откриването на огнестрелни оръжия. Наскоро разработеният Наръчник на Frontex за откриване на огнестрелни оръжия следва да бъде ключов инструмент за служителите на първа линия, особено граничните и митническите служители. Frontex следва да разработи версия, която да се използва в Западните Балкани, в сътрудничество с органите на Западните Балкани и с подкрепата на ЕС и международните партньори.

22. **Трафик на антики:** То е свързано с наблюдение и всеобхватна оценка на риска от трафика на културни ценности от Афганистан. Те трябва да се извършват от Европол и да се подпомагат от ЕМРАСТ, например чрез операция „Пандора“ или други оперативни дейности, като операция „Хармакис“. Това би могло да бъде включено в оперативния план за действие на ЕМРАСТ за 2022 г. относно организираната престъпност против собствеността. Комисията следва да разгледа възможността за отправяне на специфичен нов сигнал до пазара на изкуство и до органите за управление на границите, като ги приканва да проявяват бдителност и да извършват надлежна проверка по отношение на движимите културни ценности от Афганистан. Това може да се извърши в сътрудничество с Интерпол, ЮНЕСКО, Световната митническа организация (СМО), СНПООН, Международния съвет на музеите (ICOM) и неформалната мрежа на правоприлагащите органи и експерти, компетентни в областта на културните ценности (EU CultNet). Комисията би могла да обмисли стартирането на проекти за цифровизация на афганистанските културни артефакти, които вече се разпространяват в Европа и евентуално в други държави. Целта ще бъде да се подпомогне откриването на откраднати артефакти от Афганистан. Може да се проучи възможността за всеобхватна и временна забрана на вноса на движими културни ценности от Афганистан. Комисията трябва да създаде система за бързо реагиране в контекста на предстоящия план за действие относно трафика на културни ценности, за да се гарантират незабавни мерки.

23. **Контрабанда на мигранти и трафик на хора:** Институциите и органите на ЕС, съответните агенции в областта на ПВР, например Европол, Евроюст, Frontex, и държавите членки следва да увеличат сегашните усилия, по-специално чрез ЕМРАСТ и евентуално включване в оперативния план за действие за 2022 г.²⁵, за борба с организираната престъпност и терористичните групи, които улесняват и използват финансово контрабандата на мигранти и трафика на хора. В този контекст ЕС следва да засили сътрудничеството със съседните държави на Афганистан, както и с регионалните си партньори. Необходимо е инструментализирането на миграцията за политически цели и другите хибридни заплахи да се разглеждат като риск за сигурността²⁶.
24. Би могло да се обмисли и поставянето на акцент върху Афганистан в рамките на **инициативата на ЕМРАСТ относно финансовите средства с престъпен произход и изпирането на пари**, като се има предвид хоризонталното измерение на тази инициатива, за да се подпомогнат финансовите разследвания, свързани с престъпни дейности за финансиране на тероризма. ЕС трябва да следи отблизо бъдещите политики и практики на Афганистан в областта на борбата с изпирането на пари и финансирането на тероризма и да обмисли следващите стъпки в подходящия момент.

²⁵ Приоритетна област контрабанда на мигранти, приоритетна област трафик на хора и обща хоризонтална стратегическа цел относно осигуряването на подправени и фалшиви документи като улесняващ фактор

²⁶ На 31 август 2021 г. Съветът на ЕС (Правосъдие и вътрешни работи) заяви, че „ще предприеме ответни действия срещу опитите за използване на незаконната миграция за политически цели и други хибридни заплахи, включително чрез разработване на нови инструменти“.